

Aan alle lezers van "SPARTACUS" wordt een dringend beroep gedaan, het

SOLIDARITEITSFONDS

van de Communistenbond "SPARTACUS" door bijdragen te steunen.

De revolutionaire slachtoffers van het fascisme hebben recht op onze daadwerkelijke solidariteit. Alle bezorgers van onze bladen zijn gaarne bereid, bijdragen in ontvangst te nemen.

sleept werden. En we doden hoofdschuldend niets.

En nu ... Nu zijn het overal de arbeiders in Europa, die uit hun kapotgeschoten woonsteden worden weggesleept, als

Op 15 Maart verschijnt

het nieuwe nummer van het maandblad

"SPARTACUS"

met bijdragen over :

Kapitaal en geld.

De arbeidersklasse en het centrale beschikkingsrecht.

De veranderingen in de opvattingen omtrent de georganiseerde klasse.

Het rasen-vraagstuk.

Minimumprijs Fl.0.25.

B o s t e l t n u a l s

slaven gedeporteerd, in barakken en kampen, om te mogen werken en zwoegen aan de oorlogsmachines van deze "weldoeners". Het is het spelen met mens en mens, gespeeld door de farizeërs der mensheid.

En het is geen ondankbaarheid of leedvermaak van ons, als wij zo schrijven, maar bittere noodzaak is het voor de arbeidersklasse om goed te onderscheiden, dat het geen gunst maar een recht is om te leven. En dat eindelijk het spel, dat de kapitalisten met ons spelen, eens afgelopen moet zijn en wij het brood niet meer als gunst aanvaarden, maar als bewerk van de producten der aarde ons meester zullen moeten maken van de productiemiddelen.

Eerst dan zal door middel van arbeidersorganen een rechtmatige verdeling geschapen kunnen worden ten behoeve van de gehele mensheid.

Wanneer de arbeidersklasse het misdadige spel der kapitalistenklasse zal hebben vernietigd, eerst dan zal het brood des levens voor ons geen gunst meer zijn.

-o-o-

Binnenkort verschijnen

de artikelen van onze brochures

"De perspectieven van het imperialisme na de oorlog in Europa en de taak van de revolutionaire socialist."

"De strijd om de macht."

SPARTACUS

Uitgave van de Communistenbond "SPARTACUS".

PROLETARIËRS ALLER LANDEN? VERENIGT U !

ACTUELE BERICHTEN

10 Maart 1945.

POLITIEK WEEKOVERZICHT.

Tweeduizend jaar geleden overschreden de legenen van Caesar, komende uit Gallië, het tegenwoordige Frankrijk, de Rijn. In de tramen van de moderne oorlogvoering uitgedrukt, richtten zij op de belangrijkste punten langs de rivier bruggehooften op, waaraan een reeks van de meest bekende, moderne Rijnsteden ontstaan is. In de militaire kampen van de Romeinen zien we de strategische bevoiliging van het Romeinse imperium, dat in de laatste eeuw vóór, en in de eerste eeuw ná Christus' geboortetijd tot hoogste bloei ontwikkelde. Vanuit deze bruggehooften ontplooidde zich een levendig handelsverkeer met de "barbaren" in het Oosten en in het Noorden.

De Romeinen waren meesters in de strategische wegenbouw. Langs hun militaire straten trokken in het verloop van de laatste tweeduizend jaren steeds weer de legers van die staten, die in het Westen en in het Oosten van de Rijn ontstonden, tenzij door de onderwerping van hun buren de eigen macht te vergroten en te beveiligen. Het Rijnland vormde het toneel van de grote botsingen, die steeds weer beslist werd geworden zijn voor de Europese geschiedenis. Honderden burktruïnes in het Rijnland en in de dalen van zijn zijrivieren, in dit hele, door de natuur gezegende gebied, aan de Moesel, aan de Main en aan de Neckar, zijn de schrijverachtige getuigen van dit voltooid verleden.

Slechts van korte duur was het leven van de Burgen Duitsland en Frankrijk opkomende staten. In de 17e eeuw overschreden de soldaten van Lodewijk XIV de Rijn. Hun volgden aan het einde van de 18e en in het begin van de 19e eeuw de legers van Napoleon toe, trachtten, de landen van Midden- en Oost-Europa aan het bandel van de Franse Revolutie in de regerende burgerlijke revolutie in Frankrijk te onderwerpen.

En in de tegenovergestelde richting marcheerden de legers van de feodale reactie van Europa, van Pruisen, Oostenrijk en Rusland, om samen met de soldaten van Wellington, de legerleider van het jonge Britse imperialisme, Napoleon bij Waterloo te verslaan.

Veertig jaar later begon de aanval van Pruisen op Duitsland tegen Frank-

rijk. Op de historische slagvelden bewesten de Rijn werd het politieke fundament van het Duitse imperialisme gelegd. De provincies in het Westen van de grote rivier, Elzas en Lotharingen, verwaalden opnieuw van bezitter en werden Duits.

IN DE SPOREN VAN HET VERLEDEN.

De "Wacht am Rhein" werd tot het symbool, waaronder de Duitse bourgeoisie naar uitbreiding van haar grondgebied in Westerse richting streefde. Dit lied was de oorlogshymne, die de burgerzonen van het Duitse keizerrijk zongen, toen zij in het jaar 1870 de Rijn overtrokken en Frankrijk en België binnenvallen. En de legers van het Duitse keizerrijk moesten langs dezelfde wegen terugtrekken, toen hun imperialistische tegenstanders de "Wacht" bewesten de Rijn doorbraken. Hier leed in het jaar 1918 het Duitse imperialisme zijn eerste historische nederlaag.

In 1933 opnieuw een poging, de nachtsverdeling van de wereld te veranderen en het resultaat van 1918 te wijzigen. En opnieuw eindigt deze poging met een catastrofe voor het Duitse imperialisme. In het zesde jaar van de tweede imperialistische wereldoorlog bereikten de Westerse legers de oever van de Rijnstroom van Bazel tot de Nederlanden en staan op het punt de rivier te overschrijden of hebben hem reeds overschreden.

Millioenen mensen in de wereld juichen dit resultaat toe. Een heerlijk vruchtbare land, waarvan het bezit het symbool van de overheersing van het Noordelijk continent tweeduizend jaren lang geweest is, zal aan het Pruisische militarisme worden ontrukkt.

"De Rijn de stroom van Duitsland, niet zijn grens" was de leuze van het Duitse imperialisme. Hij zal noch de stroom van Duitsland noch de grens van Duitsland blijven. Zijn verwoeste steden, zijn vernielde industrie, zijn verwoeste bergen en boomgaarden zullen ophouden Duits bezit te zijn. Een lang hoofdstuk van Europese geschiedenis gaat teneinde.

Velen zullen uit einde toeschrijven, die het Rijnland alleen als exploitatiegrond van de grootkapitalistische industrie en als het onderwerp van een sentimentele, zottige en laagnachtige romantiek beschouwd hebben, waarvan de keezijde de brutale opschapper is van een naar wereldoverheersing strevende Duitse bourgeoisie geweest is. Zij lezen de sporen van het verleden, zoals zij het in de geschiedenisboeken van de Duitse en niet-Duitse kapitalistenklasse geleerd hebben. Millioenen hebben ze veel

leed ervaren van de Rijnlieders brullende kwakelingen van de Duitse nationale ophitsing, dat de Rijn, zijn steden en mensen en misschien zelfs zijn landschap voor hen het zinnabeeld van iets vijandigs en gewelddadigs geworden is.

Wij zochten, die niet alleen de ondergang van het Duitse fascisme, maar van het hele kapitalistische stelsel wensden, denken in deze dagen aan nog iets anders. Langs de straten, waarop de tanks van de geallieerde legers rollen, zien wij nog anders sporen van het verleden. Daar staat of stond in Trier aan de Moesel het geboortehuis van Karl Marx, en elders, aan de Nederrijn, het geboortehuis van Friedrich Engels. In Düsseldorf werd Heinrich Heine geboren, in Bonn Ludwig van Beethoven, in Frankfurt a. Main Johann Wolfgang v. Goethe. En geen van hen, noch hun leven noch hun werk, sym-

boliseert de onderdrukking van andere volkeren. In de millicenen, die in de dalen van de Rijn en van zijn zijrivieren wonen en werken, moet nog iets van hun geest leven, iets van het gevoel dat hun dichtwerken en melodische ademen. En hun leven vooral bevestigt hetgeen Marx en Engels omtrent de wetten van de maatschappelijke ontwikkeling in hun taal verkondigden.

De mijnwerkers en de fabriekarbeiders, het grijs miljoenenleger van het Rijnse proletariaat, uit duizend wonden bloedende, vertrouwd en vernederd door het fascisme en uit elkaar gescheurd door de bommen en granaten van de totale oorlog, wacht met ons op het uur van de vrijheid, waarvoor wij zelf moeten strijden. Wie in deze dagen de weg naar hen zoekt, volgt niet de sporen van het verleden, maar de roep van de toekomst.

-0-0-

WAAROM HONGER?

Het hongerspek waart rond door de grote steden van West-Nederland. Het verschuilt zich niet meer in stegen en sloppen, maar sluipt over grachten, mooie lanen en brede straten. Opgeroepen door de radeloze bandieten van het Duitse kapitaal, vindt het zijn slachtoffers in alle lagen van de bevolking. Wij menen dat de directe oorzaak van deze honger is het vorderen van vrijwel alle transportmiddelen door de Duitse weermacht en het wegslepen, door deze rovers, van alle levensmiddelen-reserves, die hier nog vorhanden waren.

Na, terwijl de hongersnood de vorm van een volksramp aanneemt, nu heeft de bezettende macht ons de "vrijheid" verleent, de transporten van onze levensmiddelen te regelen en de schepen - ondergedoken wegens de dreigende weermacht - op te sporen en voor de voedseltransporten in te schakelen. Dit besluit kwam voort uit het door de naziregering verzichte brein van een of andere nazi-representant in zijn machteloze woede over de staking van onze spoorjongens in September 1944.

Deze staking op te heffen is den heren niet gelukt, en er werd aan deze "bedenklijke vrijheid van handelen" vorm gegeven door een aantal regulaties in het leven te roepen die, met medewerking van sleepbootkapers en schippers, de voedseltransporten hebben te regelen tussen de Oostelijke en Westelijke provincies. Hoewel de bevolking en speciaal de arbeidersklasse geen invloed of controle op deze gang van zaken heeft, is het toch van het grootste belang dat wij na te gaan, wat er onder dit systeem van voedseltransporten gebeurt, of zij b.v. ontfaarden in privé-liefhebberijen van een aantal "bevriende" relaties, of dat zij geleid worden door personen die voor hun tank berekend zijn

en vooral, of wij ten goede komen aan het gehele hongerende deel van de West-Nederlandse bevolking. Een al of niet vlotte organisatie kan leven of dood betekenen voor duizenden ja-honderdduizenden mensen, en fouten kunnen hier niet geduld worden.

Daarom hebben wij een ernstig onderzoek ingesteld om na te gaan, of de hongerende bevolking door deze organisaties werkelijk doeltreffend en doeltreffend geholpen wordt en hoe die bevolkingsgroep, die het onontbeerlijke volksvoedsel - aardappelen - verbouwt, zich ten opzichte van de stedelijke bevolking gedragen heeft. Bij dit onderzoek zijn verschillende feiten aan het licht gekomen. Wij konden die aanvullen met mededelingen van goed geïnformeerde personen en komen dan tot de volgende conclusie:

VEERTIG MILJOEN KG AARDAPPELEN VERDWENEN

Volgens een officiële opgave over het jaar 1944 zou in het winterseizoen 1944/5 door verouwing in Noord-Holland 100.000 ton (d.i. honderd miljoen kg) aardappelen beschikbaar zijn voor de voedselvoorziening van West-Nederland. Uit dit district is tot nu toe geleverd 60.000 ton, wat betekent, dat veertig procent van de verbouwde en beschikbare aardappelen niet aan de officiële instanties is geleverd en dus niet aan de distributie ten goede zijn gekomen.

Waar zijn deze veertig miljoen Kg. aardappelen gebleven?

De officiële instanties hebben deze aardappelen niet ontvangen. De weermacht vordert in Noord-Holland, zeer bijzondere gevallen daargelaten, niet bij de boeren. Dus kan het ook niet anders zijn - iedere

insider wist dit reeds - of de Noord-Hollandse boer heeft deze aardappelen achtergehouden. Veertig miljoen Kg. onontbeerlijk volksvoedsel zijn door de boeren aan de hongerende bevolking onthouden en dat, de praktijk bewoos het, meestal uit louter winstbejag.

DE VICIEUZE CIRKEL.

Het in het najaar reeds ontstane acute gebrek aan aardappelen, mede verhoogd door de inbeslagname na de "Dolle Dinsdag" van vrijwel alle vervoermiddelen, deed de stadsbevolking naar het platteland stromen, om maar zelf de nodige aardappelen te gaan halen. In ruil voor de aardappelen vorderden de boeren, toen bleek dat gold vrijwel alle waarde verloren had, de inhoud van de linonkassen en andere dierlijke onmisbare gebruiksartikelen. Deze uittocht en deze, den boer zo welgevallige ruil had tot gevolg, dat de levering van aardappelen aan de officiële instanties steeds minder werd en op een gegeven moment vrijwel ophield. Ter bestrijding van de aardappelcrisis en zwarte handel werden C.C.D. en andere inste ties ingeschakeld, maar de persoonlijke belangen van deze ambtenaren wegen vaak zwaarder dan het algemeen belang, en na enkele weken was de stroom niet meer te stuiten.

De voedsel-commissaris van Noord-Holland, die door zijn gedragingen in de afgelopen jaren zeer veel aan autoriteit heeft ingeboet, wast blijkbaar geen maatregelen te treffen, ondanks het feit, dat hem een geheel controle-apparaat ter beschikking staat. Hij weet toch ook wel, dat een bundel (1 Ha.) aardappel-land 300 tot 350 mud aardappelen moet opbrengen.

Toen de aardappelnoed in December 1945 catastrophale vormen ging aannemen, zorgden politie, C.C.D. en andere opsporingsinstanties wel, dat zij op semi-officiële manier aardappelen (een distributie-artikel, dat niet zonder bonnen verkrijgbaar mag zijn) ten behoeve van eigen personeel in bezit kregen.

De aardappel-noed en het wegslepen der laatste levensmiddelen-reserves door de Duitsers, alsmede de a-sociale houding van vele boeren en opsporingsinstanties maakten West-Nederland tot hongergebied!

DE CENTRALE REEDERIJ.

Uit deze voedselnoed werd de Centrale Reederij voor de Voedselvoorziening geboren. Deze instelling, met aan het hoofd een jurist en met tachtig man personeel zou schepen met levensmiddelen van de Oostelijke naar de Westelijke provincies dirigeren. Wat hiervan terecht gekomen is, ondervinden wij aan den lijve: bonnen van 1 Kg. aardappelen per week per hoofd, en een Centrale Keuken, die suikerbieten met wortelen in plaats van aardappelen.

Het hoofd van de uitvoerende macht van deze Centrale Reederij staat een ambtenaar, afkomstig van het Departement van Waterstaat, die voor het nemen van elke beslissing teruggedinst en tot nu toe, buiten vlotte discussies aan kostelijke diners, weinig resultaten wist te boeken. De directeur, een goed organisator, heeft geen verstand van reederij-zaken, omdat hij nu eenmaal de nodige jarenlange ervaring daarvoor mist.

VRAGEN:

Waarom handhaaft Ir. Louwes, secretaris-generaal van de voedselvoorziening in oorlogstijd, deze haren, die spelen met duizenden menslevens, kostbare manipulaties met het vervoerwezen uithalen zonder doortastende maatregelen te nemen en zonder er b.v. voor te hebben gezorgd - wat volgens insiders zeer goed mogelijk zou zijn geweest - om voor het intreden van de vorst een aardappelvoorraad in het hongergebied aan te leggen?

Waarom is het aardappel-rentsoen nog steeds zo laag, ondanks het feit dat voldoende tonnage beschikbaar is, en in de Oostelijke provincies aardappelvoorraad liggen, voldoende tot aan de nieuwe oogst?

Waarom komt een schip, in Bronte op 15 September 1944 geladen, pas 15 December 1944 in Den Haag aan?

Waarom heeft men voor de vorstperiode de opengesloopte volgeladen schepen in Zwitserland niet met strenge maatschappelijke - welke de Centrale Reederij bezit - snel naar Amsterdam godirigeerd?

Wij achten het onze plicht deze feiten ter kennis van de arbeiders te brengen, opdat zij weten, dat niet alleen de voedselvoorziening Duitse bezetting, maar ook een goed deel van de Nederlandse boeren en van de ambtelijke instanties met de voedselvoorziening belast. Verantwoordelijk zijn voor de hongersnood.

Wij weten, dat een oproep tot daadwerkelijk verzet zelfmoord zou betekenen voor de bevolking. Wij weten ook, dat wij met de "voedselvoorziening", zoals die door Duitse en "eigen" instanties bedreven wordt, te maken hebben met typisch kapitalistische maatregelen. Zo er in het kader van die maatregelen nog iets terecht moet komen van verzorging van de hongerende bevolking, dan zou dit alleen geschieden onder de druk van de publieke opinie en onder de bedreiging van de vergoeding, die straks door de gedupeerde bevolking zou worden uitgeoefend op de schulden.

DE VOOR DIRECT TE NEMEN MAATREGELEN.

Er zijn schepen beschikbaar, die snel geladen kunnen worden in de Oostelijke provincies.

Er kan een streng toezicht worden gehouden op het gebruik van steenkolen door de stoomschepen met de transporten belast, op-

dat deze niet ten eigen bate gebruikt worden of in de zwarte handel terecht komen.

Er kunnen sleepcontracten worden opgemaakt en premies voor de gehele bemanning der schepen, met voedseltoeslag voor het bak- en sleepbootpersoneel voor dag- en nachtvaren, worden beschikbaar gesteld, die een snelvaren en een volle lading garanderen.

Er kunnen premies worden gesteld op het gebruik van zeilschepen voor het transport

van aardappelen op dezelfde basis als voor de sleepboten.

Dit zijn maatregelen, die binnen het kader van de huidige kapitalistische voedselvoorziening in oorlogstijd genomen kunnen worden. Maar zelfs om voor deze maatregelen de bureaucratische machine in gang te krijgen, is het nodig, dat de gehele hongerende bevolking bovenstaande feiten weet en de verantwoordelijke leiding dwingt, het voedsel voor den dag te brengen.

DE BEVRIJDING VAN DE ARBEIDERSKLASSE MOET HET WERK ZIJN VAN DE ARBEIDERS ZELF.

NOGMAALS DE GAVEN VAN HET ZWEDSE RODE KRUIS.

Toen het bekend werd, dat er "milde gaven" zouden komen, van het Zweedse Rode Kruis, sprak Jan Publiek de hoop uit, dat daar nu eens niet mee geknoeid zou worden, en dat er niets van in de zwarte handel zou komen. Geheel in vervulling gegaan is die hoop zeker niet, er werden broden door de zwarte handel verkocht, er was hier en daar te licht of te nat brood. Maar hoever de knoeierijen in dit opzicht gingen, is moeilijk te beoordelen. Soms greep het publiek zelf in en werd degene, die een wit brood aanbodt, door vrouwen op straat afgerost. Dit wat betreft de particuliere knoeierijen.

Nu de officiële. Met het witte brood en de 125 gram margarine was de regen van goede gaven nog niet uitgeput. Het hongrigste gedeelte van de Amsterdamse bevolking, dogonen, die elke dag een halve liter surrogaat-soep of -stampot halen aan de Centrale Kouken zou worden verblijd met een halve liter "echte" snert. Verhalen over werkelijk vlees en werkelijk vet deden de ronde en toen Dinsdag 6 Maart de rijen zich vormden bij de uitgifte lokalen, was de verwachting groot. Bij sommige lokalen werd de mensen inderdaad een erwtensoep verschaft, die zeergunstig afstak bij datgene wat daar gewoonlijk onder die naam werd uitgereikt. Er zaten goede erwten in, hoewel er van vet noch vlees iets viel te merken. Wij hebben tenminste nog geen oog- of smaakgetuige ontmoet, die er wel iets van gemerkt heeft. Maar aan andere lokalen was het een knoisiboel van je welst. In plaats van eten kregen de wachtenden een bordje te zien met "Afgokeurd" sop, 's middags na twee konden ze terugkomen, waarnaar zij op enige in water drijvende erwten werden getraceerd. Dit gold b.v. voor de kouken G. Flinkstraat.

Van het uitroikingslokaal Westzaanstraat trok een delegatie vrouwen met het verstrekte erwtenwater naar de kouken in de Nova Zemblastraat, om eens te informeren, waar de erwten gebleven waren, die in dat water hoorden. Daar wilde de een of andere chef de vrouwen wijsmaken, dat de schuld lag bij het personeel Westzaanstraat. Maar de vrouwen lieten zich niets wijsmaken, ze hadden zelfs gezien, hoe het eten van de wagens werd afgeladen, op tafel gezet en meteen uitgedeeld. Zodoende had deze chef in de Nova Zemblastraat zijn eigen ruiten ingegooid, want als hij eerst toegaf, dat er geknoeid was en daar anderen de schuld van gaf, dan viel nu zijn beschuldiging op hem zelf terug. Eerst werd de vrouwen ander en beter eten geweigerd, maar toen daarna een ander delegatie verscheen, die beloofd was dat zij beter eten zouden krijgen in plaats van het zure van dien morgen, kregen allen ander eten.

Dit is de gewone gang van zaken, als het kapitalisme uit zijn slof schiet en wat "geeft". Als de arbeiders daar als machteloze stumpers bijstaan, dan wordt zelfs dat wat ons, al is het in nog zo geringe mate ten goede zou kunnen komen, verknoeid of weggeknoeid.

Ook met het oog op de voedseluitreiking geldt het: Buurto comité's vormen, om toe te zien, dat het eten ook werkelijk bij de hongerige bevolking komt!

Leandschrift "SPARTACUS" verschijnt 15 Maart.

SPARTACUS

Uitgave van de Communistenbond "SPARTACUS".

PROLETARIËRS ALLER LANDEN, VERENIGT U!

ACTUELE BERICHTEN

17 Maart 1945.

POLITIEK WEEKOVERZICHT.

Als men de geschiedenis van de terreur zou willen schrijven, dan zou men tot aan het begin van de maatschappelijke geschiedenis moeten teruggaan. Deze maatschappelijke geschiedenis is in haar wesen een geschiedenis van klassenstrijd en dus in haar gehele verloop ook een geschiedenis van de terreur.

TERREUR!

Eigenlijk een merkwaardig woord voor het uitoefenen van een dergelijke bezigheid. Want terreur betekent oorspronkelijk: het schrikken. En bedoeld is door het woord terreur het gebruikmaken van het vrees. Door terreur streeft men naar macht, door terreur tracht de machtige, die zich nog niet voldoende machtig voelt, zijn macht te handhaven.

Waar de terreur woedt, moeten de schrik en de vrees in de mensen groot, moet de maatschappelijke spanning ondragelijk zijn. In de periodes van de terreur leeft de maatschappij in een voortdurende kraamp. En de uitbarstingen van de terreur zijn de toevallen, waardoor het hele stelsel tot in zijn fundament goschokt wordt.

Op geen enkel maatschappelijk gebied komt het individuele partij-keuzen zozeer tot uitdrukking als bij de beoordeling van de terreur. Enkele jaren geleden zei een Duitse Gostape-man in Amsterdam, dat de dag, waarop voor Warschau de wereld verging, de mooiste dag van zijn leven geweest was. Hij bedoelde het artillerie- en luchtbombardement tegen de Poolse hoofdstad in 1939. En de zoon van Mussolini bewoerde, dat de mitrailleur-drijftuigen tegen de Abessijnse bevolking tijdens de verovering van Ethiopië door het Italiaanse fascisme, het hoogste aesthetische genot voor hem geweest zijn. In Guernica tijdens de Spaanse burgeroorlog gaven zich de Duitse en Italiaanse piloten aan de sadistische vreugde van de luchtterreur over, die zij als bondgenoten van den bandiet Franco - de laatste aanwinst van de democratie - tegen het Spaanse proletariaat uitoefenden. De geschiedenis van de koloniale verovering en administratie is de historie van de terreur, toegepast door de blanke "pioniers der beschaving" tegen de niet steeds gelijkmatig-geduldige gekleurde

inboorlingen. Er is geen tijd, die niet in het geschiedenisboek van de terreur haar gegevens opgetekend heeft, er is geen volk op aarde, dat niet hekatomben van mensenoffers aan deze moloch heeft gebracht.

De vrees voor de honger is de sterkste bondgenoot van de terreur. Wij hebben hem tijdens de laatste jaren in zijn vreeselike gestalte leren kennen. Honderdduizenden zijn uit angst bezweken, miljoenen kwamen in de concentratiekampen en martelkamers van het fascisme terecht, reeds in een tijd, toen de concentratiekampen en fascistische beestachtigheden in Duitsland, Italië, Polen, Roemenië, Hongarije, Spanje en Portugal, volgens de mening van de nu geallieerde regeringen, zuiver binnenlandse aangelegenheden van de in aanmerking komende staten waren.

De terreur, die de éne partij toegepast heeft, diende als aanleiding tot, en motivatie van de terreur, die nu ook de andere, van haar kant, toepast. Wij weten echter, dat de Luftwaffe slechts met behulp en medeweten van de niet-Duitse kapitalisten al haar middelen voor de uitoefening van haar terreur kon verzamelen. De Duitse wapenrusting werd ook door "democratische" leningen gefinancierd. De familieleden van tienduizenden inwoners van Londen, Coventry en andere Engelse industriesteden, door Duitse bommen verschoerd of verminkt, kunnen de verantwoordelijken even goed in hun eigen land als in Berlijn of Rome zoeken. Rotterdam viel ten prooi aan de Duitse luchtoorlog, den Haag aan de geallieerde. De schuldigen zijn niet de piloten, de schuldigen zijn de profiteurs van alle nationaliteiten. Het kapitalisme, de slechts voor de winst producerende maatschappij is verantwoordelijk.

Deze bloedschuld van een stelsel is soms moeilijk te begrijpen. De mensen neigen ertoe, enkele personen verantwoordelijk te stellen. Zij verheugen zich over, of betrouwen overeenkomstig hun temperament of partij-keuze, de bombardementen, waarvan de legerberichten dagelijks melding maken. Nacht na nacht horen wij de lucht-armada's. Steden met